

Az Országgyűlés
Mezőgazdasági bizottsága

Országgyűlés Hivatala

irományszám: 3/6784/1

Érkezett: 2008 DEC 04.

J e l e n t é s

Dr. Medgyasszay László (KDNP) képviselő által „A tévedések beismerése vagy klientúraépítés?” címmel I/6784. számon benyújtott interpelláció tárgyában folytatott bizottsági tárgyalásról és döntésről

Az Országgyűlés 2008. november 17-i ülésén 185 igen szavazattal, 189 nem ellenében, tartózkodás nélkül nem fogadta el az interpellációra Göögös Zoltán földművelésügyi és vidékfejlesztési minisztériumi államtitkár által adott választ.

Az Országgyűlés elnöke az interpellációt megtárgyalásra kiadta a Mezőgazdasági bizottságnak.

A Bizottság 2008. december 3-i ülésén a tárgyalást lefolytatta és 11 igen, 10 nem szavazattal, tartózkodás nélkül meghozott döntésével a Hárszabály 117. §. (4) bekezdés b) pontja alapján javasolja, hogy

az Országgyűlés fogadja el az interpellált által kiegészített választ.

Az interpellált minisztert helyettesítő **Göögös Zoltán államtitkár** által szóban előadott, kiegészített válasz:

A kisebb, szolgáltató közigazgatás megteremtésével, a hatékonyság javításának, az egyablakos és elektronikus ügyintézés lehető legteljesebb bevezetésének szándékával összefüggésben 2007. január 1-jével a mezőgazdasági szakigazgatás keretében működő dekoncentrált hivatalok számának jelentős csökkentésére került sor.

Az agrárigazgatásban megkezdett szervezet-korszerűsítési folyamatok a meghozott intézkedésekkel természetesen még korántsem tekinthetők befejezetteknek. Mint minden szervezeti átalakításnál, a mezőgazdasági szakigazgatás átszervezésénél, a 67 korábbi önálló intézményből létrejött Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal (MgSzH) további működésénél is folyamatosan törekedni kell az érintett intézmények töretlen szervezetfejlesztésére.

Az MgSzH 2008-2009. évi költségvetési gazdálkodásával kapcsolatban elmondható, hogy a szigorú költségvetési feltételek miatt, valamint az intézménykorszerűsítés fokozatossága okán várható volt, hogy az MgSzH 2008. évi költségvetési gazdálkodásában feszültségek jelentkeznek, és a szigorú költségvetési gazdálkodás mellett is szükség lesz fejezeti beavatkozásra.

Össességében a Hivatal 7.899,6 millió forint működési célra felhasználható többletforrást kapott 2008. évben az év első tíz hónapja során. A központi költségvetésből

2008-ban igényelhető póttámogatások, valamint a fejezettől kapott évközi támogatások eredményeképpen az MgSzH az első tíz hónapban költségvetési gazdálkodását egyensúlyban tartotta, módosított kiadási előirányzatát 83,5 %-ra teljesítette, amely megfelel az időarányos 83 %-os szintnek. Az intézmény 2009. évi várható költségvetésével kapcsolatban elmondható, hogy a 2008. évi 16.416,6 millió forintos eredeti támogatási előirányzathoz képest a 2009. október 15-ig benyújtott költségvetési tervezet 17.523,8 millió forint támogatási előirányzatot tartalmazott az MgSzH részére, azonban a 13. havi illetmény eltörlése miatti támogatás elvonással az intézmény 2009. évi költségvetési támogatási előirányzata várhatóan 16.193,1 millió forint lesz. Ezek alapján az intézmény 2009. évi gazdálkodását is igen szigorú feltételek mellett kell végrehajtani.

Az agrár-szakigazgatás országos rendszerének átszervezésénél alapvető kiindulópont volt az államháztartási hiány csökkentésének követelménye, amely önmagában is a racionalizáló szervezeti változások szükségességének felismeréséhez vezetett. Az összevonás megvalósítását követően a hangsúlyt a szervezet-racionalizálás másik fő szempontjára, vagyis az ügyfelek (agrárgazdálkodók) jobb hivatali kiszolgálásának biztosítására kell helyezni, amelyet a fennálló feltételek mellett úgy kell megvalósítani, hogy egy még működőképesebb, átláthatóbb és „ügyfélbarátabb” hivatali rendszer jöjjön létre.

Az MgSzH kialakításakor ezen célkitűzések érvényesítése mellett alapvető szempont volt, hogy a különböző szakágazati igazgatóságok megtarthassák szakmai önállóságukat, ugyanakkor az összevonás folyamatában meg kellett teremteni az új megyei szervezet egységes arculatát, megfelelő reprezentációját is. E funkció ellátására kerültek kinevezésre a megyei főigazgatók, akik a főigazgatói teendők mellett saját szakmai igazgatóságuk vezetésére is megbízást kaptak.

A szakmai önállóság biztosítása mellett azonban nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2006. évi LVII. törvény értelmében a központi hivatalok – így az MgSzH, illetve területi szervei is – egyszemélyi vezetés alatt állnak. A főigazgatót számos jogszabály által rá telepített – többek között a költségvetési szervi működésből, illetve a hatósági munka ellátásából fakadó – feladat terheli. Az ilyen irányú kötelezettségekből fakadó felelősségéhez – a még hatékonyabb működés érdekében – a végrehajtáshoz szükséges teljes eszköz- és feltételrendszernek is társulnia kell. Ez többek között a főigazgató pozíciójának megerősítésével biztosítható.

A jogszabályi előírásokkal összhangban, helyesen értelmezett szakmai önállóság érvényesülése mellett tehát indokolt a még erősebb integráció kialakítása a szakmai területek között, a szakmai önállóság és az egyszemélyi vezetői felelősség közötti feszültségek felszámolása, illetve ezzel összefüggésben a szakmai önállóság helyes értelmezésének érvényesítése az MgSzH működésében.

Fenti megfontolások mellett az MgSzH-ban ez évben elindított informatikai fejlesztési projektekből adódó feladatok, továbbá a megnövekedett humánpolitikai, gazdasági, jogi teendők tették indokolttá azt, hogy a megyei hivataloknál a korábban szakmai igazgatóság és a hivatal vezetésére vonatkozó feladatokat egyaránt ellátó főigazgatók a jövőben kizárólag a funkcionális igazgatással összefüggő feladatokat végezzenek. A jelenlegi szervezet-fejlesztésnek további célja az, hogy az MgSzH területi szerveinél a főigazgató valamennyi szakterületre azonos figyelmet fordíthasson.

Hangsúlyozandó, hogy mindez létszám- és költségnövekedéssel nem jár, hiszen kizárólag a feladatok ellátásának átcsoportosításáról, korrekciós jellegű átstrukturálásáról van szó, amely az MgSzH működési hatékonyságának növelését, a feladatracionalizációt célozza. Mindez azt jelenti, hogy az igazgatási feladatoknak a főigazgató általi független ellátása nem jár az MgSzH területi szervei szervezeti felépítésének megváltoztatásával. A főigazgató vezetői feladat- és hatáskörének újragondolása, a megyei hivatal irányítási rendjének módosítása az igazgatási feladatok hatékonyabb ellátását, a költségtakarékos működés elősegítését célozza.

A főigazgató vezetői tevékenységének módosulása ugyanakkor nem annak a következménye, hogy a korábbi rendszer nem működött megfelelően, hanem annak, hogy az igazgatási feladatok ellátása a legcélszerűbben, az eddigi működési tapasztalatokat hasznosítva valósuljon meg. A főigazgató közvetlen irányítása alá tartozó szervezeti egységek tehát – a Humánpolitikai és Jogi Önálló Osztály és a Gazdasági és Informatikai Önálló Osztály – a területi szervek érdekeinek figyelembevételét, a feladatok hatékony, költségkímélő ellátását, továbbá az egyszemélyi vezetéshez kapcsolódó felelősségből fakadó jogosultságok és kötelezettségek érvényesülését hivatottak biztosítani.

A megyei tanács iránti nosztalgiaként aligha értékelhető a főigazgatói posztok függetlenítése, hiszen a hajdani rendszer működése nem feleltethető meg a jelenlegi helyzetnek, az MgSzH esetében jogszabályokban egyértelműen meghatározott egyszemélyi vezetői felelősség érvényesüléséről van szó, egy több szakterületet tömörítő, de egységes közigazgatási szerv tekintetében. A Hivatal megalakítása óta megfelelően működik, tevékenységében még a létrehozatalt közvetlenül követő időszakban sem voltak fennakadások, gazdálkodását tekintve pedig már megalakításakor is hangsúlyozásra került, hogy az rövid távon ugyan nem eredményez megtakarítást, közép- s hosszútávon viszont igen. Mindezekre figyelemmel a mezőgazdasági szakigazgatás átstrukturálása aligha tekinthető elhibázott intézkedésnek.

Az interpelláló képviselő elmondta, hogy nem tudja elfogadni az államtitkár kiegészített válaszát, mert az alapgondolattal, az összevont intézmény rendszerrel nem ért egyet. Gögös Zoltán államtitkártól azt kérte, hogy az esetleges összevonásokat, összeköltöztetéseket, ingatlanértékesítéseket szigorúan kísérvék figyelemmel, hogy azok a legkorrektebb, legköltségtakarékosabb megoldással történjenek.

Font Sándor elnök véleménye szerint egy régi vitáról van szó, amely többször is megfogalmazódott, nem csak az interpelláció kapcsán. Már az átszervezés kezdetén sem értettek egyet ezzel az „öszvérszerkezetű” megoldással az MgSzH felépítését illetően, egy olyan struktúrával, amelyben gyakorlatilag minden logikát nélkülözve öszszepasszírozták az erdészeti, a borászati, a talajtani, az állat-egészségügyi, a növényegészségügyi, az élelmiszer-biztonsági, a mikrobiológiai, a labor, stb. szakembereket. Nyilvánvaló, hogy ebből az eddig nem látott és nem begyakorlott struktúrából adódik az összes probléma, ami elvezethetett ehhez az interpellációhoz. Hangsúlyozta, hogy pontosan ezen elégtelenség kapcsán számos alkalommal kerültek a Mezőgazdasági bizottság napirendjére az élelmiszer-biztonsági rendszer működési kérdései.

A szervezetben dolgozó szakmai érdekképviselők is többször fordultak már a Bizottsághoz a strukturális hibák és a finanszírozás témájában. Rámutattak arra, hogy költségvetési szinten is önálló élelmiszer-biztonsági szervezetre lenne szükség. Azt is elmondták, hogy szükség lenne az állategészségügy kérdésétől független, a gazdálkodókhöz kapcsolódó másik országos intézményre, amely a támogatásokhoz, a hétköznapi gyakorlathoz kapcsolódna. Ha már hozzájárulunk a rendszerhez, akkor két önálló költségvetésű, országos hatáskörű intézményt kellene kialakítani a magyar agrárium szakigazgatási és pályázati támogatási rendszerének lefedésére.

Korábban nem jelezték, hogy a mandátumok lejártával, önálló, függetlenített megyei intézményvezetőkre írják ki pályázatot. A tévedések beismerése, hogy úgy néz ki, hogy ez a struktúra nem működött, ezt most megpróbálják önálló igazgatói kinevezésekkel valamelyest toldozgatni-foldozgatni. Ennek természetesen anyagi vonzata is van és itt merül fel a kérdés, hogy szakigazgatásra költünk vagy a hétköznapi munkák támogatására. Az interpelláció igazából erre világított rá.

Véleménye szerint ez az intézményi struktúra a kérdésre nem ad helyes választ, ezért továbbra is fenntartják kifogásaikat ezzel kapcsolatban, és az államtitkár válaszát illetően is.

Herbály Imre alelnök véleménye szerint tökéletes reform nem született még. Egy-másfél év telt el azóta, hogy az új rendszer működik. Mostanra világossá vált, hogy a rendelkezésre álló összeg csak akkor elegendő, ha megfelelően vannak menedzselve a megyei szervezetek, illetve az egész rendszer. Éppen ezért kellett változtatni, hogy tehermentesítsék azt az embert, akinek az a feladata, hogy a keresztmegerfelelés új kritériumának is eleget téve megszervezze a megyével most már nemcsak együttműködő, hanem egy szervezetben dolgozó intézmények működését.

A bizottsági vitában elhangzott ellenérv – miszerint túl nagy a központ mérete – is megállja a helyét, de amikor a kormány elkezdte csökkenteni az FVM létszámát, akkor viszont nagyon komoly bírálatok érték. Véleménye szerint ha egy új szervezetnél egy kicsit többen vannak, az nem hátrány, mert lehet válogatni annak alapján, hogy ki felel meg jobban a feladatoknak. A pályázatot két okból kellett kiírni: az egyik, hogy lejárt a megbízás, a másik, hogy a többletfeladat új embert igényel.

Az épületek összevonásával kapcsolatosan elmondta, hogy egy-egy megyeszékhelyen hat-hét helyen vannak jelenleg az intézmények elhelyezve. Ha megoldható, hogy cserével, átszervezéssel egy, maximum két helyre össze lehet költöztetni a megyei szervezetet, az mindenkinek jobb lenne. Jelen esetben nem ingatlan értékesítésről, hanem ingatlanhasznosításról van szó.

A bizottság előadója: **Herbály Imre (MSZP)**

A kisebbségi előadó: **Font Sándor (Fidesz)**

Budapest, 2008. december 4.

Font Sándor
elnök

